

- **Jednoduchá veta**

- veta ako základná syntaktická jednotka; klasifikácia viet podľa zloženia (hoľá, rozvitá), členitosti (jednočlenná, dvojčlenná) a modálnosti (oznamovacia, opytovacia, zvolacia, želacia, rozkazovacia)

VETA

- základná komunikatívna jednotka jazyka tvoriaca významový a formálny celok.
- vety rozdeľujeme podľa zloženia, členitosti a obsahu.

A. Klasifikácia viet podľa zloženia

1. JEDNODUCHÁ VETA (má 1 prisudzovací sklad)

- **hoľá** (obsahuje len hlavné VČ – napr. *Dievča číta.*)
- **rozvitá** (hlavné aj rozvíjacie VČ – *Dievča číta knihu.*)

2. SÚVETIE (má 2 a viac prisudzovacích skladov)

- **jednoduché** (má 2 prisudzovacie sklady)

a) prirad'ovacie (2 rovnocenné vety)

- **zlučovacie** (deje prebiehajú súčasne alebo tesne za sebou)
napr. *Kladiem otázku a hľadám na ne odpoveď.*
- **stupňovacie** (obsah 1 vety stupňuje obsah 2. vety)
napr. *Nepozdravil, ba ani do očí sa mi nepozrel.*
- **odporovacie** (obsah 1 vety odporuje obsahu 2. vety)
napr. *Rozmýšľal som, ale odpoveď som nenašiel.*
- **vylučovacie** (obsah 1 vety vylučuje obsah 2. vety)
napr. *Buď to pôjde takto, alebo treba hľadať inú cestu.*
- **dôvodové** (obsah 2. vety vysvetľuje príčinu alebo motív deja 1. vety)
napr. *L'ahko sa obhájim, veď mám dôkazy.*

- **dôsledkové** (obsah 2. vety vyjadruje dôsledok alebo myšlienkový záver 1. vety) napr. *Potreboval moju pomoc, a preto som prišla.*

b) podrad'ovacie (nadradená veta - hlavná a podradená veta - vedľajšia)

- **VV prísudková** (napr. *Nie som ten, za koho ma pokladáš.*)
 - **VV podmetová** (napr. *Kto chce žať, musí siať.*)
 - **VV predmetová** (napr. *Vymýšľa, čím by ho nahnevala.*)
 - **VV príslovková miestna** (napr. *Tam je dobre, kde sa majú radi.*)
 - **VV príslovková časová** (napr. *Keď neprišiel, plakala.*)
 - **VV príslovková spôsobová** (napr. *Urobil to tak, ako mu prikázali.*)
 - **VV príslovková príčinná** (napr. *Nemôžem prísť, lebo som chorá.*)
 - **VV prívlastková** (napr. *Myslel na domov, ktorý bol teraz d'aleko.*)
 - **VV doplnková** (napr. *Videl Zdena, ako kráča dolu ulicou.*)
- **zložené** (má viac ako 2 prisudzovacie sklady)

B. Klasifikácia viet podľa členitosti

1. JEDNOČLENNÁ VETA

(má nerozčlenené gramatické jadro vyjadrené vetným základom)

- **slovesná** → VZ je vyjadrený slovesom (napr. *Prší. Mrzne. Nefajčiť!*)
- **neslovesná** → VZ nie je vyjadrený slovesom (napr. *Fantastické! Áno.*)

2. DVOJČLENNÁ VETA

(gramatické jadro tvoria hlavné vetné členy – podmet a prísudok)

- **úplná** → má vyjadrený podmet (napr. *Peter píše e-mail.*)
- **neúplná** → nemá vyjadrený podmet (napr. *Píše e-mail.*)

C. Klasifikácia viet podľa modálnosti

1. OZNAMOVACIA VETA

(využíva oznamovací al. podmieňovací spôsob slovesa; melódia je klesavá)

Pr. *Zajtra prídem. Prišiel by som, ale nemôžem.*

2. OPYTOVACIA VETA

(využíva oznamovací spôsob slovesa, častice, opytovacieho zámena, slovosled vety; melódia vety je stúpavá, stúpavo-klesavá alebo klesavá)

- **zist'ovacia** (odpoveď je áno – nie; melódia je stúpavá) napr. *Prídeš?*
- **doplňovacia** (odpoveď obsahuje doplnenie údaju; melódia vety je klesavá) napr. *Kedy prídeš?*

3. ROZKAZOVACIA VETA

(využíva rozkazovací spôsob slovesa alebo neurčitok; melódia je klesavá)

Pr. *Umy si ruky! Stojte!*

4. ŽELACIA VETA

(využíva oznamovací alebo podmieňovací spôsob slovesa a častice; melódia vety je stúpavo-klesavá) napr. *Kiež by prišiel! Nech sa mi nestratíš!*

5. ZVOLACIA VETA

(je variantom predchádzajúcich typov viet; melódia zvolacej vety je stúpavá alebo stúpavo-klesavá) napr. *Aké krásne ráno!*

- **Súvetie**

- súvetie a jeho druhy; jednoduché a zložené súvetie; prirad'ovacie súvetie (zlučovacie, stupňovacie, vylučovacie, odporovacie); podrad'ovacie súvetie (typy vedľajších viet); písanie čiarky v súvetí

Súvetie

- ✓ Zložitejšie členené myšlienky sa vyjadrujú súvetím (zloženou vetou), t.j. spojením dvoch a viacerých viet. **Jednoduché Súvetie**
- ✓ Obsahuje dva prisudzovacie sklady alebo dva vetné základy. Vyskytuje sa vo všetkých typoch textov.

Zložené Súvetie

- ✓ Má aspoň tri prisudzovacie sklady
- ✓ V porovnaní s jednoduchou vetou a jednoduchým súvetím sa vyskytuje v textoch menej.
- ✓ Prirad'ovacie zložené súvetia sa využívajú predovšetkým v umeleckej lit.
 - ✓ V náučných textoch prevládajú zložené podrad'ovacie súvetia alebo zložené súvetia, v ktorých sa vyjadrujú podrad'ovacie a prirad'ovacie vzťahy medzi vetami

SÚVETIE (má 2 a viac prisudzovacích skladov)

- **jednoduché** (má 2 prisudzovacie sklady)

a) prirad'ovacie (2 rovnocenné vety)

- **zlučovacie** (deje prebiehajú súčasne alebo tesne za sebou)
napr. *Kladiem otázky a hľadám na ne odpoveď.*
- **stupňovacie** (obsah 1 vety stupňuje obsah 2. vety)
napr. *Nepozdravil, ba ani do očí sa mi nepozrel.*
- **odporovacie** (obsah 1 vety odporuje obsahu 2. vety)
napr. *Rozmýšľal som, ale odpoveď som nenašiel.*
- **vylučovacie** (obsah 1 vety vylučuje obsah 2. vety)
napr. *Buď to pôjde takto, alebo treba hľadať inú cestu.*
- **dôvodové** (obsah 2. vety vysvetľuje príčinu alebo motív deja 1. vety)
napr. *Lahko sa obhájim, veď mám dôkazy.*
- **dôsledkové** (obsah 2. vety vyjadruje dôsledok alebo myšlienkový záver 1. vety)
napr. *Potreboval moju pomoc, a preto som prišla.*

b) podrad'ovacie (nadradená veta - hlavná a podradená veta - vedľajšia)

- **VV prísudková** (napr. *Nie som ten, za koho ma pokladáš.*)
- **VV podmetová** (napr. *Kto chce žať, musí siať.*)
- **VV predmetová** (napr. *Vymýšľa, čím by ho nahnevala.*)
- **VV príslovková miestna** (napr. *Tam je dobre, kde sa majú radi.*)
- **VV príslovková časová** (napr. *Keď neprišiel, plakala.*)
- **VV príslovková spôsobová** (napr. *Urobil to tak, ako mu prikázali.*)
- **VV príslovková príčinná** (napr. *Nemôžem prísť, lebo som chorá.*)
- **VV prívlastková** (napr. *Myslel na domov, ktorý bol teraz ďaleko.*)
- **VV doplnková** (napr. *Videl Zdena, ako kráča dolu ulicou.*)

- **zložené** (má viac ako 2 prisudzovacie sklady)

Písanie čiarky v súvetiach

1. Čiarkou sa pripájajú hlavné vety v bezspojkovom prirad'ovacom súvetí:
napr. Odhodil som list, vzal som si svoje veci a vybehol som von.

V tomto prípade zastupuje čiarka prirad'ovacie spojky a, i, aj, ani, alebo, či...

2. V súvetiach s viacnásobnými prirad'ovacími spojkami, napr. aj – aj, alebo – alebo, buď – alebo, ktoré oddeľujeme čiarkou: *Buď pôjdete týmto smerom, alebo sa nikde nedostanete..*
3. Čiarka sa tak isto píše pred spojkami a spájacími výrazmi, ktoré obsahujú spojku a, napr. a preto, a teda, a tak, a predsa, a jednako, a pritom. Čiarkové spojenie je v tomto prípade podmienené druhou časťou spájacieho výrazu: *Prichytili ho pri čine, a predsa ho nezatkli.*

V podrad'ovacom súvetí sa čiarka používa ešte častejšie.

1. Čiarkou sa oddeľujú vedľajšie vety od hlavných, pričom sa používajú podrad'ovacie spojky, napr. keď, že, aby, hoci, takže, d'alej vzťahné alebo opytovacie zámená, napr. kto, čo aký, ktorý alebo príslovky, napr. kam, odkiaľ, kedy: *Neviem, čo sa tam stalo*
2. Čiarkou vyčleňujeme vedľajšiu vetu vsunutú medzi dve hlavné, a to aj keď za ňou nasleduje spojka a, i, aj, ani, alebo, či: *Povedala mi, aby som povysával, a už tu bola s vysávačom*
3. Čiarka sa píše pred prirad'ovacie spojky a, i, aj, ani, alebo, či, ak ju predchádza vedľajšia veta: *Videl som toho naozaj veľa, ale čo som videl včera, nemalo obdobu*
4. Pred porovnávacími podrad'ovacími spojkami, ako ani, než, sťa, sa čiarka píše len vtedy, ak za nimi nasleduje celá veta: *Usmieval sa, sťa by ho to nemrzelo.* Naopak vtedy, keď nasleduje len vetný člen, čiarku vynecháme: *Jej vlasy sa leskli ako diamant*

Ako vyplýva z výkladu, čiarka má v súvetiach 2 základné funkcie – vyčleňovaciu a pripájaciu.

Vyčleňuje vety v podrad'ovacom súvetí, čím naznačuje vzťah dominancie, a pričleňuje rovnocennú hlavnú alebo vedľajšiu vetu, teda zdôrazňuje rovnocenný vzťah. Aj tieto funkcie

vytvárajú z čiarky dôležitý komunikačný prvok textu, bez ktorého by nastali vo výpovediach mnohé

nejasnosti, ktoré by mohli vyústiť do dezinformácií

- **Nadvetná syntax**

- nadvetná syntax; nadväznosť textu (konexia, konektory); slovosled (aktuálne členenie vety, gramatický a fonetický činiteľ); nadvetná kompozícia textu (odsek, kapitola, nadpis)

Nadvetná (textová) syntax skúma skladbu celého textu. Text je súvislý jazykový prejav, ktorý sa skladá zo **zámerne usporiadaných viet** a vyjadruje **uzavretý myšlienkový obsah (tému)**. Text ovplyvňuje aj jeho **komunikatívna funkcia**.

Nadväznosť textu

Text je cieľavedomé usporiadanie textových jednotiek. Autor ukladá vety (výpovede) tak, aby bol jeho text **súdržný**, aby jednotlivé obsahové časti na seba **nadväzovali** (**konexia** = **nadväznosť**, **súdržnosť** textu).

Prostriedky, ktoré vytvárajú medzi vetami nadväzovací vzťah (vytvárajú zovretý text), sa nazývajú **spájacie prvky medzi vetami (konektory)**. Súdržnosť textu dosiahneme o. i. opakovaním výrazov alebo častí textu (napr. opakovacie figúry v poézii: **anafora**, **epifora**, **refrén**), nevyjadrením podmetu, ak je známy z kontextu, použitím zámen (**ten**, **tí istí**) ap.

Konektory

1. **Obsahové** → spoločná téma
2. **Jazykové** → lexikálne (napr. opakovanie jazykových jednotiek, synonymá, antonymá, metafory atď.)
→ gramatické (morfologické a syntaktické)
3. **Mimojazykové** → mimika, gestá, pohyby tela, situácia a pod.

Slovosled

Na výstavbe textu sa veľkou mierou podieľa **slovosled**. Slová (vetné členy) majú určenú svoju pozíciu vo vete. Nadradený vetný člen **podmet** so svojimi rozvíjacími vetnými členmi (napr. nezhodným prívlastkom) je zvyčajne na začiatku vety (napr. **Chlapec od susedov doniesol hrušky.**).

Pri slovoslede nehovoríme o vete v čase myšlienkového utvárania informácie, ale o vete realizovanej v reči – o **výpovedi**. Jej jadro predstavuje ucelenú jazykovú informáciu. Niektoré slová vo funkcii vetných členov sa nachádzajú v jadre vety, iné v jej periférnej časti.

Tým, že jedna časť vety je známa napr. z predchádzajúceho kontextu, z mimojazykovej situácie (**východisko výpovede**) a druhá časť prináša nové, neznáme informácie, fakty, údaje (**jadro výpovede**), text sa stáva zovretejším.

V slovenčine je oveľa voľnejší slovosled ako v niektorých iných jazykoch, ale napriek tomu nám poradie slov slúži na vyjadrenie postoja k informácii, ktorú vysielame. Poradie slov v slovenčine ovplyvňuje:

- a) **aktuálne členenie vety** – poradie východiska a jadra výpovede,
- b) **gramatický činiteľ** – napr. pozícia vetných členov v postupne rozvíjajúcom sa prívlastku: **náš nový čierny pes**; miesto nezhodného prívlastku: **chlapec od susedov**,

- c) **fonetický činiteľ** – zvuková podoba slov (poradie krátkych foriem zámen v D a A: *ma, mu tá, ho...* vo vete).

Správne: Už by sme **mu ho** nedali ani za svet!

Nesprávne: Už by sme **ho mu** nedali ani za svet!

V pokojnej komunikácii je **objektívne poradie** častí výpovede:

1. východisko výpovede opiera sa o známe fakty, okolnosti	2. jadro výpovede prináša neznámy, nový fakt napr. <i>Susedia mu požičali stotisíc.</i>
---	--

V emocionálne vypätej komunikačnej situácii je **subjektívne poradie** častí výpovede:

1. jadro výpovede prináša neznámy, nový fakt napr. <i>Stotisíc mu susedia požičali.</i>	2. východisko výpovede opiera sa o známe fakty, okolnosti
--	---

Horizontálne členenie textu

- je vonkajšie členenie textu na základe tematiky a významu, a to v prozaickom texte na **odseky, kapitoly, diely**; v básnickom texte na **strofy a spevy** a v dramatickom texte na **výstupy a dejstvá**.
- **ODSEK** je najmenšia nadvetná textová jednotka, relatívne samostatná zložka prejavu, významovo ucelená a formálne (graficky) vyčlenená. Pri jeho vyčleňovaní sa uplatňujú rôzne kritériá – tematické kritérium, kritérium postoja autora, logiky a pod. Nový odsek vyznačuje novú významovú časť textu, napr. nový motív, novú postavu, časový alebo priestorový posun deja. Správne členenie textu na odseky má význam pre jeho prehľadnosť, zrozumiteľnosť, zdôraznenie niektorých myšlienok.
- **STROFA** je významovo, rytmicky, syntakticky a intonačne uzavretá básnická jednotka, ktorá sa skladá z vymedzeného počtu veršov. V básni sa zvyčajne pravidelne opakuje.
- **KAPITOLA** je vyššia jednotka ako odsek, rozsiahlejšia a tematicky uzavretejšia. Zvyčajne sa skladá z viacerých odsekov. Jej relatívna samostatnosť sa naznačuje aj tým, že má samostatný názov alebo číslovanie.

Nadvetná kompozícia textu

Členenie textu

V rámci členenia skúmame rozčlenenie textu na jednotky, ako sú **odsek**, **kapitola**, **diel**; **akt/výstup**, **dejstvo**; **strofa**, **spev** a **rámcové zložky textu** na začiatku (prológ, predhovor; úvod, abstrakt) a na konci textu (epilóg, záver, resumé).

<u>Začiatok textu – rámcové časti</u>	<u>Jadro textu – horizontálne členenie textu</u>	<u>Koniec textu – rámcové časti</u>
<p>titulok – odborný, novinársky text</p> <p>motto – myšlienka (často citát) na úvod umeleckého diela alebo napr. slohovej práce – úvahy</p> <p>názov</p> <ul style="list-style-type: none"> • odborná literatúra: oznamuje obsah (<i>Slovenský jazyk pre 2. ročník stredných škôl</i>) • umelecká literatúra: oznamuje obsah alebo je to významová dominanta (<i>Vojna a mier</i>) <p>predhovor – osobitná časť, napr. v komplexnej odbornej práci, v stredoškolskej odbornej práci, obsahujúca dôvod práce, metódy</p> <p>prológ – samostatná časť, napr. <i>Pozdrav v Hájnikovej žene</i></p> <p>úvod – prvá časť textu pred jadrom, v krátkych textoch je vyčlenená len odsekom; v dlhšom odbornom texte obsahuje informáciu o ciele, zameraní práce a použitých metódach</p> <p>abstrakt – výstižná charakteristika obsahu práce; píše sa v slovenskom, príp. aj v inom jazyku súvisle ako jeden dokument; môže byť na samostatnej strane za titulným listom</p>	<p>odsek – obsahuje jeden motív, je formálne vyčlenený</p> <p>kapitola – relatívne samostatná časť textu, niekedy nemusíme ani poznať obsah predchádzajúcej kapitoly</p> <p>diel</p>	<p>záver – nasleduje po jadre ako zakončenie, zhrnutie predchádzajúceho textu, napr. v školskom výklade, referáte, umeleckom opise a pod.; vyčleňuje sa odsekom</p> <p>epilóg – napr. záverečná časť antickej tragédie <i>Antigona</i>; <i>Zbohom</i> – lyrická báseň na rozlúčku so slovenskou prírodou v <i>Hájnikovej žene</i></p> <p>resumé – záverečná časť textu, napr. v odbornej knihe stručné zhrnutie výsledkov práce: prínosy, závery; často je aj v cudzom jazyku; v súčasnosti ho nahrádza abstrakt</p>

Odsek – najmenšia nadvetná kontextová jednotka, má **formu** (grafické označenie) a **obsah**. Odseky členia aj jadro textu na menšie obsahové celky (motívy alebo motivické celky). Odsek sprehľadňuje text, uľahčuje jeho porozumenie – dekodovanie. V umeleckej literatúre sa usporiadanie odsekov stáva navyše prostriedkom osobitého komunikačného zámeru, prejavom individuálneho štýlu autora. Môže ho tvoriť jedno slovo, veta i niekoľko viet, ktoré zjednocuje ústredná myšlienka.

Druhy odsekov – **bezpríznakový** (nový obsah – nový odsek),
– **príznakový** (vydeľuje ho subjektívny postoj autora – chce na niečo upozorniť).

Kapitola – zvyčajne sa skladá z viacerých odsekov, nie je tak presne vymedzená obsahom a formou ako odsek. Istá samostatnosť kapitoly sa prejavuje aj tým, že má samostatný názov alebo číslovanie.

- Druhy kapitol** – **klúčová** (v nej nastáva zvrát deja),
– **kulminačná** (dej vrcholí),
– **rámecujúca** (na začiatku a na konci deja),
– **otvorená** (dej nie je ukončený, rozvíja sa i v ďalšej kapitole).

Odstupňovanie textu

Text sa skladá z významnejších a menej významných **obsahových častí**, ktoré sú odstupňované (vertikálne) nielen podľa **dôležitosti**, ale aj podľa **funkcie**.

- **Odborná literatúra** – grafické prostriedky (body, grafy, podčiarkovanie, typ písma), logické princípy výkladového textu (napr. najprv tvrdenie, potom dokazovanie; najprv odborný opis predmetu, potom jeho fungovanie).
- **Umelecká literatúra** – pásmo rozprávača a pásmo postáv.

Pásmo rozprávača – rozprávač (nositeľ rozprávania) predkladá čitateľovi príbeh, ktorý prežíva **postava** (nositeľ príbehu). Rozprávač je fiktívna postava, ktorú autor vytvoril, aby vyrozprávala príbeh. Preto nesmieme stotožňovať autora s rozprávačom, napriek tomu, že v niektorých dielach sú tieto dve kategórie takmer identické.

Typy rozprávača:

- **Vševediaci** – rozpráva príbeh v 3. osobe-singuláru z pozície nezáujemného pozorovateľa, objektívne referuje o všetkom, čo súvisí s príbehom, i o vnútornom svete postáv.
- **Personálny** – rozpráva príbeh tiež v 3. osobe-singuláru, ale jeho zorný uhol je ohraničený pohľadom jedinej postavy, prostredníctvom ktorej „vidí“ zobrazovaný svet, dej i postavy, ale nedokáže opísať ich vnútorný svet (pocity, názory a pod.).
- **Priamy** – rozpráva svoj vlastný príbeh v 1. osobe. Zvyčajne je to hlavná postava diela. Subjektívnym pohľadom hodnotí osoby a veci okolo seba a často tiež hovorí o svojich myšlienkach a pocitoch, pri ostatných postavách však zaznamenáva iba ich vonkajšie činy, charakterizuje ich navonok.
- **„Oko kamery“** – rozprávač je podobne ako oko kamery zameraný len na vonkajšie znaky, črty a činy postáv. Nezobrazuje vnútro, psychiku svojich postáv, iba sprostredkovane naň poukazuje zobrazovaním ich konania, reakcií a dialógov.

Z obsahového hľadiska pásmo rozprávača tvoria prehovory, v ktorých rozprávač napr. postavy opisuje a lebo charakterizuje. V **autorskej reči** si môže od postav udržiavať odstup, byť k nim tolerantný alebo priamo dávať najavo svoje sympatie či antipatie. Autor môže rozprávať príbeh v **1. osobe (ja-rozprávanie)** alebo v **3. osobe (on-rozprávanie)**. **Nepriama reč** je prehovorom rozprávača, ktorý reprodukuje alebo rekapituluje prehovor niektorej z postáv. Typickým znakom takéhoto prehovoru sú slovesá: *vrazil, hovoril...*, po ktorých nasledujú spojky *že, aby, ako* a iné spájacie výrazy.

Pásmo postáv – sa skladá z prehovorov postáv. Postavy ich buď vyslovujú nahlas (**priama reč**), alebo si ich myslia (**vnútorný monológ**).

- **Priama reč** je graficky vyznačená úvodzovkami alebo pomlčkami, v modernej literatúre sa nemusí označovať interpunkčnými znamienkami. Využíva všetky slovesné osoby, časy a obidve čísla. Jej výrazným znakom je **uvádzacia veta**, ktorá patrí do pásma rozprávača, vyslovuje ju autor.
- **Vnútorný monológ** je myslený, nahlas nevyslovený prehovor postavy. Využíva sa najmä vtedy, keď postava intenzívne prežíva strach, zlosť alebo radosť, keď hodnotí svoje konanie alebo uvažuje nad tým, čo urobila či mala urobiť.

- **Slohové postupy**

- slohové postupy a slohové útvary; hybridizácia slohových postupov; zaradenie ukážok k jednotlivým slohovým postupom a slohovým útvarom

Slohový postup je proces skladania textu do celku, je to postup, ktorý používame pri výstavbe textu. Slohový postup predstavuje vzor, na základe ktorého volíme spôsob, akým spracujeme tému. Voľba slohového postupu vyplýva najmä z cieľa jazykového prejavu (komunikácie). Slovenčina vyčleňuje 5 slohových postupov, z ktorých každý plní odlišnú funkciu, vyjadruje odlišný autorský zámer, cieľ autora textu:

1. Informačný slohový postup
2. Opisný slohový postup
3. Rozprávací slohový postup
4. Výkladový slohový postup
5. Úvahový slohový postup

Slohový útvar je ustálený myšlienkový celok, ktorý má svoju pevnú štruktúru a špecifické znaky. Slohový útvar slúži ako vzor, v ktorom sa realizuje vybraný slohový postup.

Každý slohový postup sa môže realizovať vo viacerých slohových útvaroch. Napr. informačný slohový postup sa môže realizovať v týchto slohových útvaroch: oznam, správa životopis, interview, anketa ap.

1. Opis
2. Rozprávanie
3. Charakteristika
4. Výklad
5. Úvaha
6. Správa

Hybridizácia slohových postupov

V rámci jedného textu sa môže vyskytnúť viac slohových postupov, ich kombináciou, tzv. hybridizáciou slohových postupov vznikajú konkrétne texty. Napr. v umeleckom rozprávaní sa môže vyskytovať okrem rozprávacieho slohového postupu aj opisný slohový postup, ale aj úvahový slohový postup.

- **Informačný slohový postup**

obsah, funkcie a útvary informačného slohového postupu; jazykové štýly, v ktorých sa uplatňuje informačný slohový postup; rozdiel medzi oznamom a správou

Informačný slohový postup slúži na sprostredkovanie informácií, faktov, údajov, t.j. odpovedá na otázky typu Kto? Čo? Kde? Kedy? a pod.

V tomto slohovom postupe sa kladie dôraz na výpočet faktov (enumeratívnosť), pričom poradie jednotlivých častí textu sa môže bez straty zmyslu celého textu meniť. Uplatňuje sa v administratívnom, publicistickom a hovorovom štýle.

Je to spôsob výberu vhodných slov podľa obsahu

Funkcie: slúži na sprostredkovanie informácií, faktov, údajov
odpovedá na otázky: čo? Kde? Kedy? Ako? Prečo sa stalo...
poskytuje objektívne, vecné údaje bez komentárov a ďalších úvah
Znaky: vecnosť, objektívnosť, aktuálnosť, stručnosť

Základné útvary: **správa** – aktuálna informácia o tom, čo sa stalo

udalosť už prebehla

môže byť spojená aj s hodnotením

oznam – poskytuje základné a potrebné informácie o tom, **čo sa**

pripravuje/stane, môže obsahovať výzvu k účasti

musí obsahovať: názov akcie, usporiadateľ, čas, miesto, účel konania, pokyny pre účastníkov, prípadne program a iné doplňujúce informácie

vyhláška

anotácia

inzerát

pozdvánka

referát

ISP sa využíva v **administratívnom štýle** (úradný list, životopis...), **náučnom štýle** (referát) a **publicistickom štýle** (správa, inzerát...).

Okrajovo sa môže vyskytnúť v rečníckom štýle (časť prednášky).

Najčastejšie slovné druhy: číslovky, podstatné mená, slovesá...